

**Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Кафедра маркетингу та УІД
Сумський регіональний центр
інтелектуального розвитку
Українська асоціація маркетингу
Всеукраїнська спілка вчених-економістів**

**Збірник тез доповідей
ІХ Міжнародної
науково-практичної конференції**

**«МАРКЕТИНГ ІННОВАЦІЙ
І ІННОВАЦІЇ У МАРКЕТИНГУ»**

24-25 вересня 2015 року

Суми 2015

ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМАХ²

Постійно зростаючий рівень складності сучасних економічних систем обумовлює необхідність формування нової моделі управління їх розвитком на основі синтезу компонент (підсистем) економічної системи з застосуванням новітніх інтелектуальних технологій (зокрема, нейронних мереж, експертних систем тощо).

Штучні нейронні мережі використовуються переважно для аналізу великої кількості даних для оцінювання ситуації та швидкого прийняття рішень у небезпечних обставинах. Нейронні мережі широко застосовуються для антикризового управління енергетичними, фінансовими, промисловими та іншими системами. У сфері економічної діяльності вони застосовуються для вирішення таких завдань:

- виявлення фінансово-економічних порушень;
- аналіз ринку та прогнозування тенденцій розвитку ринкової кон'юнктури;
- передбачення результатів просування на ринку нових товарів;
- діагностика фінансово-господарської діяльності суб'єкта господарювання та аналіз його кредитоспроможності;
- оптимізація розподілу ресурсів;
- передбачення наслідків управлінських рішень;
- управління логістичними системами: заповнення місць і складання розкладу;
- оцінювання кандидатів на посаду;
- встановлення автентичності підпису тощо.

Прогресуючим напрямком в області штучного інтелекту є інформаційні експертні системи. Вони широко застосовуються у самих різних областях людської діяльності (зокрема, в економіці, науці, освіті і державному управлінні тощо).

Головна ідея використання технологій експертних систем полягає в можливості отримання та накопичення знань експертів з метою їх використання при необхідності вирішення нагальної потреби

² Робота виконувалася за рахунок бюджетних коштів МОН України, наданих на виконання науково-дослідної роботи № 53.15.01-01.15/17.3Ф «Методологія формування механізму інноваційного розвитку національної економіки на основі альтернативної енергетики».

без безпосереднього залучення експертів до вирішення питань, які виникли.

Все це робить можливим використання технологій експертних систем в якості дорадчих систем [1, 2]. Як зазначено у дослідженнях [3], в експертних системах використовуються інформаційні технології, аналогічні тим, що й у системах підтримки прийняття рішень, забезпечуючи тим самим високий рівень підтримки ухвалення рішень у різних сферах діяльності.

Найбільший ефект від впровадження інформаційних експертних систем досягається там, де для прийняття рішень поряд із показниками враховуються слабко формалізовані фактори – економічні, політичні, соціальні. Тому в області економічного аналізу та управління, менеджменту, антикризового управління, стратегічного планування, інноваційного менеджменту та інвестиційного аналізу існує широке коло діяльності для застосування інтелектуальних технологій та систем [4].

Інформаційні експертні системи здатні діагностувати стан підприємства, установи чи організації, надавати допомогу в антикризовому управлінні, забезпечувати вибір оптимальних рішень за стратегією розвитку підприємства, установи чи організації та їхньої інформаційної діяльності. Завдяки наявності засобів природного мовного інтерфейсу, з'являється можливість безпосереднього застосування інформаційних експертних систем користувачем, який не знає мов програмування, як засобу підтримки процесів аналізу, оцінки та прийняття рішень [5].

Інформаційні експертні системи застосовуються для аналізу діяльності підприємства, установи чи організації, їхнього стратегічного планування, інвестиційного аналізу, оцінки ризиків і формування портфелю цінних паперів, фінансового аналізу, маркетингу тощо.

1. Бажин І.І. Информационные системы менеджмента. – 2000. – С. 688.
2. Грабауров В.А. Информационные технологии для менеджеров. – 2001.– С. 368.
3. Семенов М.И. Автоматизированные информационные технологии в экономике. – 1999. – С. 4
4. Шаманська О.І. Застосування інформаційних систем та технологій к пріоритетного напрямку ефективного функціонування та розвитку дорадчої діяльності в Україні [Електронний ресурс] / О.І. Шаманська // Ефективна економіка. – 2015. – № 4. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4010>
5. Микитенко В.В. Інформаційні ресурси ендогенно спрямованого зростання економічних систем / Микитенко В.В., Чупріна М.О. // Вісник економічної науки України. – 2009.– № 2. – С. 91-95.